NALEŻYTOŚĆ POCZTOWA OPŁACONA RYCZAŁTEM.

Rok VIII. Kraków, niedziela 22 marca 1925 Nr. 68

NOWY DZIENNIK

Adres redakcyi i administracyi: Kr[illegible]ej 7.
Nr. telefonu 279. — Konto czekowe P[illegible] 41.123 w Krakow[illegible]
Wszelkie komunikaty należy [illegible]administracyi.
Komunikaty przesłane Red[illegible]uględnione.
Rękopisów redakcya nie zwraca. [illegible]cya nie odpowiada.
Redaktor naczelny przyjm[illegible] do 1 w południe.

Cena Numeru 15 groszy

Prenumerata: w Krakowie i prowincyi mies. Zł. 3·40, kwrt. Zł.10·20
w Krakowie z odnoszeniem do domu „ „ 3·60, „ „ 10·80
Na prowincyi: z przesyłką pocztową „ „ 4·30, „ „ 12·60
Zagranicą: z przesyłką pocztową „ „ 7·00, „ „ 21·00
Ogłoszenia: Drobne ogłoszenia za słowo Zł. 0·10, wiersz. milimetr. 1-szp. Zł. 0·15, nadesłane Zł. 0·40, wiersz milimetr. 1-szp. w tekście Zł. 0·60, wiersz milimetr. 1-szp. na 1-szej stronie Zł. [illegible] gratulacye Zł. 8·—, inseraty zamiejscowe o 50%, zagraniczne o [illegible]% droższe.

Swiatła i cienie.

Kraków, 21 marca

Ruch palestyński ogarnął najszersze kręgi społeczeństwa żydowskiego. Nawet żywioły, które z jakichkolwiek powodów nie mogą emigrować, marzą o możności osiedlenia się w Palestynie. Palestyna jest tematem dnia. Atmosfera dzisiejsza ma w sobie coś z epoki Sabbataja Cwi: gorączka tęsknoty wibruje w duszy żydowskiej. Dawniej żyła myślą o Palestynie młodzież — dzisiaj palestynizm jest realnością oczywistą. Nawet ortodoksya z pod znaku Agudy, dla której idea „ziemskiej" Palestyny była zawsze kamieniem obrazy, wpłynęła pełnymi żaglami na tory pozytywnej pracy palestyńskiej.

Ów decydujący zwrot w mentalności żydowskiej ku Palestynie — to jasna strona obecnej sytuacyi w syonizmie. Światło na ciemnym, zachmurzonym horyzoncie żydowskim. Jedna organizacya żydowska za drugą, jedno ugrupowanie za drugiem — zgłasza akces do pracy około wybudowy żydowskiej siedziby narodowej. Dnia 1. marca br. oświadczyło żydostwo amerykańskie gotowość przystąpienia do Jewish Agency, złożonej w połowie z syonistów, a w połowie z członków niesyonistycznych. Tem samem stanął najwpływowszy i finansowo najsilniejszy odłam żydostwa pod sztandarem idei palestyńskiej. Poprzednio już zaakceptowały program skonstruowanej w ten sposób (fifty—fifty) Agencyi Żydowskiej kierownicze organizacye i gminy żydowskie w Anglii, Włoszech i Czechosłowacyi. W dominiach angielskich niema już — jak Weizman na konferencyi nowojorskiej oświadczył — wogóle niesyonistów. Francuska Alliance Israelite Universelle — dotychczasowa twierdza asymilacyi — ma w najbliższym czasie wstąpić do Jewish Agency. U nas w Polsce znajdują się przygotowania około zwołania ogólno-żydowskiego Zjazdu propalestyńskiego w pełnym toku.

A równocześnie utrzymuje się fala żydowskiej imigracyi do Erec na stałej, stosunkowo dość znacznej wysokości. W kraju wre praca na wszystkich polach życia gospodarczego. Fundusz Narodowy zakupuje pokaźne kompleksy ziemi. Powstają nowe osiedla, coraz więcej rąk i umysłów znajduje zajęcie i utrzymanie. W miastach wyrastają coraz nowe gałęzie przemysłu, kwitnie ruch budowlany, tętni życie z każdym dniem bujniejsze, w miarę napływania nowych ludzi i świeżych kapitałów. Za kilkanaście dni nastąpi otwarcie Uniwersytetu hebrajskiego na Har hacofim. Niema Żyda na świecie, którego serce nie będzie w dniu 1. kwietnia raźniej uderzało. Oto ujrzy świat żywy symbol cudownego wręcz zjawiska w dziejach — odrodzenia narodu po dwóch tysiącach lat upadku i poniżenia. Żydowski chaluc na szosie palestyńskiej i Uniwersytet hebrajski w Jerozolimie — czyż potrzeba jeszcze innych dowodów na to, że naród żydowski żyje i zdolny jest do wielkich, twórczych wysiłków? —

Wzmożona imigracya i wzmożona praca gospodarcza przyniosły jednak za sobą także i objawy szkodliwe, a nawet i niebezpieczne, o których powinno się głośno mówić, o ile się je pragnie zwalczać i w miarę możliwości usuwać. Jest rzeczą w każdym razie pocieszającą, iż opinia syonistyczna żywo na owe objawy reaguje i nie uprawia wobec nich systemu przemilczania i tuszowania.

Do Palestyny — która wedle ideałów Herzla i wszystkich wielkich ideologów syonizmu miała być „ein Musterstaat", krajem społecznego postępu, opartym na idei sprawiedliwości proroków żydowskich — poczyna wdzierać się kapitalizm ze wszystkiemi swojemi cechami ujemnemi, tak dobrze nam znanemi z Europy i Ameryki. W Palestynie chaluca, robotnika i idealisty — rozbrzmiewają hasła strejków, a ostatnio nawet i lokautu. W Palestynie Funduszu Narodowego i prób oppenheimerowskich — kwitnie w najlepsze spekulacya ziemią*) i przerażająca drożyzna mieszkaniowa. W Palestynie głodującego nauczyciela hebrajskiego, który w marcu nie otrzymał jeszcze pensyi za grudzień — obraduje pewien magistrat żydowski w języku angielskim. Nie należy oczywiście przesadzać i uogólniać: i dawniej zresztą problem robotnika arabskiego w koloniach żydowskich stanowił ciemną plamę na życiu żydowskiem w Palestynie. Różnica atoli polega na tem, że obecnie grozi zniekształcenie merkantylistyczno-kapitalistyczne całej żydowskiej Palestynie. W chwili, gdy zapominamy o kardynalnej zasadzie syonistycznej, a mianowicie o tem, że podstawą, kamieniem węgielnym jiszubu musi być rolnik żydowski, kolonista wiejski, chłop w tej lub owej formie, jednem słowem, człowiek na ziemi pracujący i z ziemią na śmierć i życie zrośnięty, a uwodzić się natomiast dajemy złudnym mirażom rosnących w tempie amerykańskim miast z kawiarniami i dancingami — w tej samej chwili sprzeniewierzamy się prawdziwej ideologii syonistycznej, a zarazem podważamy byt żydowskiej Palestyny.

Wszystkie te cienie — obok świateł — widzi dobrze opinia syonistyczna i baczną na nie zwraca uwagę. Terapia jest jednak w tym wypadku znacznie trudniejszą od diagnozy. Arnold Zweig każe prowadzić energiczniejszą aniżeli dotąd, niestrudzoną i upartą propagandę wychowawczo-syonistyczną, wśród mas żydowskich, skazanych na emigracyę. Muszą one stać się syonistycznemi — wewnętrznie, duchowo — a wówczas nie przyniosą ze sobą golusu do Palestyny. Dr. Ringel uważa, że w drodze zarówno ustawowo-administracyjnej, jak i propagandystyczno-moralnej należy imigrantów żydowskich w Palestynie tak językowo, jak i kulturalnie i etycznie naginać do

ogólnej tendencyi życia żydowskiego w kraju. Naszem zdaniem, moglibyśmy wpływać na fizyognomię tworzącego się nowego życia palestyńskiego przez wydatniejsze popieranie emigracyi chalucowej. Obecna, czwarta, alijah jest wędrówką kupca, handlarza, dla którego decydującym momentem w osiedleniu się w Palestynie jest konieczność gospodarcza. Przed tym kupcem i drobnym handlarzem nie należy naturalnie zamykać bram Palestyny, atoli należy baczyć na to, aby wzmógł się procent elementu chalucowego w fali emigracyjnej. Żywioł niechalucowy wejdzie do kraju z naszą wolą lub bez naszej woli, ale element chalucowy musimy popierać, wspomagać moralnie i materyalnie, przygotowywać go zawodowo i intelektualnie, opiekować się nim, iść mu pod każdym względem na rękę. Inaczej będzie jego odsetek w ogólnej emigracyi do Palestyny tak drobny, że zniknie wprost wobec elementu niechalucowego.

Nie chcielibyśmy być źle zrozumiani. Każdy Żyd jest Palestynie potrzebny. Są również Palestynie konieczne kapitały żydowskie. Zresztą — jak słusznie dr Ringel powiada — nie wolno nam w Palestynie, jedynym kraju, który stoi otworem dla emigracyi żydowskiej, prowadzić polityki antyimigracyjnej. To wszystko jest prawdą. Lecz prawdą jest również, że chaluc stanowi fundament żydowskiej Palestyny, jej kościec pacierzowy, jej ostoję, jej dumę. Wszyscy inni Żydzi są w Palestynie także potrzebni.

Chalucijuth oraz Keren Hajessod i Keren Kajemeth l'Israel, jako instrumenty społecznej tendencyi w wybudowie żydowskiej siedziby narodowej w Palestynie — oto stare nasze hasła wobec nowej sytuacyi w Erec. Mimo nowej sytuacyi, a może właśnie ze względu na nową sytuacyę — stare te hasła pozostają nadal w całej pełni aktualnemi. Tylko żywa idea syonistyczna stworzy żydowską i na zdrowych, trwałych podstawach społecznych opartą Palestynę.

Dr. W. Berkelhammer.

*) W sprawie tej zamieścimy jutro artykuł członka Egzekutywy Palestyńskiej Dra A. Ruppina. — Red.

Ustawa budowlana w Sejmie

Z. L. N. przeciw ustawie. — Pobór rekruta na r. 1925.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 20. 3 Sin. Na dzisiejszem posiedzeniu sejmu dużą dyskusyę wywołało pierwsze czytanie ustawy o wzmożeniu budowy domów w miastach.

Pos. **Kozłowski** (ZLN) przedstawił szereg zarzutów przeciwko ustawie, która posiada liczne braki i niedomagania.

Ks. pos. **Wójcicki** (Ch. D) polemizował z pos. Kozłowski, zarzucając mu, iż stara się przeszkadzać prem. Grabskiemu w jego staraniach w celu ożywienia ruchu budowlanego w kraju.

Po przemówieniu pos. **Śliwińskiego** (Grupa Brylla), **Malinowskiego** (PPS), **Ilskiego** (ZLN) **i Skrzypy** (Kom.) zabrał głos wicemin. skarbu **Klarner**, po czem ustawę odesłano w pierwszem czytaniu do komisyi skarbowej.

Z kolei odesłano do komisyi wojskowej projekt ustawy o poborze rekruta na rok 1925.

Pos. **Skrzypa** (Kom.) postawił wniosek o odrzucenie ustawy i przeznaczenie kredytów na tę pozycyę na polepszenie bytu mas pracujących.

Następnie odesłano do komisyi nowelę do ustawy o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia.

Wreszcie po referacie pos. **Putka** przyjęto projekt ustawy dotyczący zmiany art. 114 pragmatyki służbowej co do stabilizacyi urzędników.

Następnie przystąpiono do sprawy wydania sądowi pos. **Sawickiego** (ZLN), oskarżonego o podburzanie do niepłacenia podatków i do stawiania czynego oporu władzom. Pos. **Jaroszyński** (Ch. D.) przedstawia stan sprawy i wypowiada się imieniem komisyi za wydaniem. Pos. Sawicki oświadcza w obronie, że czuje się w tej sprawie niewinny; przemówienie jego wygłoszone w dyalekcie włościańskim wywołało duże zaciekawienie.

Po przemówieniu pos. **Liebermano** odesłano ponownie sprawę do komisyi.

Pos. **Chaczyński** referuje sprawę wydania pos. Łańcuckiego. Wniosek o wydanie przyjęto. Na tem posiedzenie zakończono.

Braki naszego sądownictwa

Przemówienie pos. Sommersteina. — O szybki i bezstronny wymiar sprawiedliwości. — Polityka w sądach.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 20. 3 Sin. Na dzisiejszem posiedzeniu **komisyi budżetowej** obradowano nad budżetem ministorstwa sprawiedliwości. Po przemówieniu referenta pos. **Gruszki** i min. sprawiedliwości **Żychlińskiego** zabrał głos pos. **Sommerstein** (Koło Żyd.) i zaznaczył, iż mimo istnienia od 4 lat konstytucyi **zasady jej nie weszły** jeszcze w życie. Art. 122 konstytucyi postanawia, że wszystkie niezgodne z konstytucyą ustawy, mają być unieważnione co dotąd jednak nie nastąpiło. Inicyatywa do wprowadzenia w życie konstytucyi powinna wyjść od min. sprawiedliwości, które jednak w tej sprawie mało co zrobiło.

Wymiar sprawiedliwości, który powinien być **szybki, bezstronny i tani,** chroma i powoduje zmniejszanie się zaufania ludności do sądownictwa. W sądownictwie karnem masowo stosuje się **areszt prewencyjny** w sprawach o przestępstwa polityczne, co w następstwie pociąga za sobą przeludnienie się **więzień**. Na 1472 więźniów, jedna czwarta zaledwie to odsiadujący karę po wyroku, a pozostali odbywają areszt śledczy który trwa niejednokrotnie 2—3 lat i trzy lub czterokrotnie przewyższa wielkość kary.

Wymiar sprawiedliwości powinien być **bezstronny** Dużo prawdy zawiera w tym względzie przemówienie, jakie w swoim czasie przemówił pos. **Witos** w sejmie, mówiąc, iż zauważyć się daje w sądownictwie wielkie rozprzężenie w wymiarze sprawiedliwości, które obala objektywność sądów i stwarza pozór, że sąd istnieje dla stronnictwa i partyi.

Sądy doraźne istnieją na całym obszarze państwa po 7 latach istnienia państwa.

Także sprawa niezawisłości sędziów nie może przyczyniać się do wprowadzania momentów politycznych, wyznaniowych i narodowych do sądownictwa, a jednak odnosi się wrażenie, że przy wymiarze sprawiedliwości te względy właśnie odgrywają decydującą rolę. Praktykuje się carskie metody konstruowania przestępstw, prowokatorstwa, przewlekania sprawy dla szukania i kombinowania winy. Zwłaszcza ludność żydowska odczuwa dotkliwie obecny stan. Sędzia w Pychawie w motywach wyroku zaznaczył, że organizacya syońska ma za zadanie walkę z państwem i narodem polskim. — Pewnemu chłopu który na świadka zawezwał Żyda sędzia powiedział: „Cicho, chamie, jak wzywasz Żyda na świadka, toś sprawę przegrał". Świadków Żydów nie uznaje się, gdyż nie uważa się ich przysięgi za prawdziwą. W Warszawie w motywach wyroku sędzia podniósł, że dla mocarstwa anonimowego potrzebne są pogromy. Działalność osławionego Sekretarczyka w Poznaniu i cały szereg innych nadużyć w stosunku do Żydów mogą podkopać zaufanie ludności żydowskiej do wymiaru sprawiedliwości. Ministerstwo sprawiedliwości dotąd nie poczyniło kroków dla energicznego przeciwdziałania tym stosunkom. Należy mieć nadzieję, że obecny minister sprawiedliwości zerwie z dotychczasowym stanem.

Konferencye ministeryalne w sprawach żydowskich

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 20 3. Sin. Wicepremier **Thugutt** odbył dziś konferencyę z prezesem Koła Żyd. pos. **Reichem**, któremu oświadczył, że sprawa żydowskich gmin, szkolnictwa i języka zostanie w najbliższym czasie ostatecznie uregulowana.

Następnie odbył min. Thugutt rozmowę z pos. Kirschbraunem w sprawie gmin żydowskich.

* * *

Warszawa, 20 3. Sin. Wiceminister spraw wewn. Smólski odbył dziś konferencyę z ortodoksyjnymi posłami Koła Żyd. w sprawie przynależności do gmin żydowskich i uregulowania sprawy obywatelstwa, gdyż z powodów ostatnich postanowień grozi tysiącom rodzin żydowskich na Kresach wysiedlenie. W końcu zapowiedział wicemin. Smólski nową konferencyę w przyszłym tygodniu z przedstawicielami Koła Żyd.

Przed nominacyą pos. St. Grabskiego ministrem oświaty

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 20 3. Sin. Na najbliższem posiedzeniu sejmu odbędzie się czytanie ustawy ratytikującej konkordat. Jak się spodziewają, będzie autor konkordatu pos. St. Grabski miał sposobność bronić swego dzieła przed zarzutami lewicy zapewne już w charakterze ministra oświaty.

Maximum posiadania ziemi przy wykonaniu ustawy o reformie rolnej.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 20 3. Sin. W komisyi reform rolnych przyjęto dziś art. 2 ustawy o wykonaniu reformy rolnej wraz z poprawkami pos. Sommersteina. Artykuł ten określa maximum posiadania ziemi na terenie całego państwa w wysokości 180 ha, a tem samem odrzucone zostały projekty wprowadzenia różnicy między kresami a resztą państwa. Za określeniem jednolitego maximum posiadania ziemi głosowały stronnictwa dawnej ósemki, Żydzi, Ukraińcy, PPS i NPR, przeciwko stronnictwom włościańskim.

Przedstawiciel ministerstwa reform rolnych oświadczył się przed głosowaniem za maximum posiadania 180 hestarów.

Ustalenie regulaminu Rady kresowej

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 20. 3. Sin. Premier Grabski odbył dziś konferencyę z wicepremierem Thuguttem dla ostatecznego ustalenia spraw związanych z pozostaniem min. Thugutta w rządzie. Jutro zostanie ustalony regulamin Rady kresowej.

Proces przeciw członkom organizacyi P. P. P.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 20 3. Sin. Dochodzenia przeciwko członkom PPP. (Pogotowie Patryotów polskich) zostały ukończone i odpowiednie akta wygotowane. Na ławie oskarżonych zasiądzie 6 osób: Gen. Wroczyński, Dubiński, Pękosławski, nadkom. policyi Gorczyński, Leślewski i Mielżyński. Rozprawa odbędzie się w czerwcu bronią adwokaci Kijeński, Szurlej i Niedzielski.

Bagiński i Wieczorkiewicz urzędnikami poselstwa sowieckiego w Warszawie?

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 20 3. Sin. Prasa prawicowa stolicy w dalszym ciągu notuje pogłoski jakoby Bagiński i Wieczorkiewicz po uzyskaniu wolności w drodze wymiany za aresztowanych przez sowiety poddanych polskich mieli otrzymać przydział w charakterze delegatów wojskowych przy poselstwie sowieckiem w Warszawie.

M. S. Z. a Uniw. hebrajski

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 20. 3 Sin. **Pisma endeckie doniosły,** że MSZ. postanowiło podarować uniwersytetowi hebrajskiemu w Jerozolimie kilka tysięcy książek żydowskich, posiadanych z racyi otrzymywania obowiązkowych egzemplarzy. Odnośnie do tej wiadomości podaje MSZ. że w ministerstwie o zamiarze podobnego daru nic nie wiadomo.

Delegat British Museum na otwarcie Uniwersytetu hebrajskiego

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 20. 3 (M.) Z Londynu donosi „Ts": Na ostatniem posiedzeniu Muzeum brytyjskiego (British Musem) postanowiono wydelegować na uroczystość otwarcia uniwersytetu hebrajskiego w Jerozolimie lorda **Altwater**, który powita uniwersytet imieniem Muzeum brytyjskiego.

Warszawa, 20. 3 (M.) Z Amsterdamu donosi ŻAT: Komitet wykonawczy Międzynarodowego Stowarzyszenia Związków zawodowych w Amsterdamie postanowił wydelegować przedstawiciela na otwarcie uniwersytetu hebrajskiego w Jerozolimie.

Koło żyd. w obronie fundacyi bar. Hirscha i nauczycielstwa

Z przemówienia posła Dra Reicha jako referenta kom. dla spraw zagr. w sprawie przeniesienia majątku fundacyi bar. Hirscha z Austryi do Polski na plenum Sejmu, dnia 17. marca 1925.

Wysoka Izbo! Znany filantrop żydowski, zmarły już Maurycy bar. Hirsch, zamieszkały w Paryżu, stworzył w roku 1891 fundacyę, która sumptem 12,000.000 franków francuskich miała za zadanie stworzyć sieć szkół powszechnych w dawnej Galicyi i na Bukowinie, szkół przeznaczonych specyalnie dla dzieci żydowskich ze sfer ortodoksyjnych, którym tradycye wychowania domowego nie pozwalały na uczęszczanie do szkół publicznych. Żona fundatora, Klara bar. Hirsch w roku 1909 dołączyła do fundacyi fundusz pensyjny w kwocie 321,000 koron austr., która to kwota uzupełniona została później jeszcze sumą 160,000 koron austr. Pozatem stworzyła fundusz dla popierania ubogich dzieci szkolnych w kwocie 1,000.000 koron austr.

Fundacya ta do 1914 r., to jest do chwili wybuchu wojny, stworzyła 50 szkół powszechnych, z tego 48 szkół w Galicyi, a 2 na Bukowinie. Fundacya rozwijała się, a przedewszystkiem jej autorytet moralny miał wielkie znaczenie. Omówiwszy zniszczenie szkół tych podczas wojny i stwierdziwszy, że po dziś dzień jest wszystkiego czynnych 5 szkół, poseł Reich tak kreśli stan tej fundacyi. „Oto fundacya która miała ulokowane swoje pieniądze w papierach wartościowych, głównie w pożyczce kolejowej, tzw. Südbahnprioritäten" na skutek nakazu Rządu Polskiego wzgl. delegata Rządu Polskiego w Kuratoryum, radcy dr. Bindera, nakazu, datowanego z dnia 27 maja 1921 r. Nr. 2128 ex 358 zrealizowała część znaczną swego majątku w ten sposób, że sprzedała akcye kolei południowej, mianowicie 23,000 sztuk akcyi po 8300 kor. austr., za pieniądze uzyskane zakupiła sumę marek polskich, które ulokowała w P. K. K. P. aż do całkowitej dewaluacyi. Należy jeszcze zbadać pewną niewłaściwość, która ma polegać na tem, że gdyby sprzedaż ta odbywała się po cenie 1 kor. za 3 mkp. miano uzyskać sumę 227,700.000 mkp. gdy tymczasem złożono do kasy pożyczkowej tylko 140,000.000 mkp. tak że 87,000.000 są po dziś dzień niezbadane co do swego przeznaczenia. Pomijając jednak ten szczegół, stwierdzić należy, że cała ta tranzakcya jest naruszeniem z jednej strony statutu fundacyjnego, który nakazuje, żeby pieniądze fundacyi były lokowane w rentujących się papierach wartościowych ale co gorsza jest naruszeniem art. 266 Traktatu w St. Germain, który przepisuje, że majątki dawnych państw, które mają przejść na państwa sukcesyjne, mają przejść w tym stanie, w jakim się znajdowały w chwili wybuchu wojny, zatem w takim stanie, w jakim się znajdowały w lipcu 1914 r. Wskutek uszczerbku materyalnego, z całą świadomością przysporzonego fundacyi naruszono oczywiście odnośne postanowienia Traktatu Wersalskiego. Pozatem naruszono w dalszym rzędzie statut i Traktat Wersalski w ten sposób, że kuratoryum, znajdujące się w Wiedniu złożyło pewną część majątku w pocztowej kasie oszczędnościowej w Wiedniu z udzielonej jej pożyczki w kwocie 600.000.000 koron austr., która to kwota została użyta na opędzenie potrzeb kuratoryum.

Funkcyonaryusze szkolni w liczbie 157, domagający się zaspokojenia swoich potrzeb, domagający się wypłaty należnych im honoraryów, przez długie lata pukali daremnie u wrót kuratoryum, aż kuratoryum, chcąc sprawę załatwić chwyciło się środka zarówno prostego, jak drakońskiego, połączonego również z naruszeniem przepisów statutowych i traktatu, a mianowicie zarządziło sprzedaż kilku realności. Realności tych było 21, obecnie jest ich znacznie mniej. W szeregu miejscowości, jak w Kołomyi Sołotwinie budynki szkolne zostały sprzedane. Szkoły po dziś dzień z wyjątkiem 5, jak wspomniałem nie funkcyonują.

Nauczyciele w odnośnych 5-ciu szkołach pobierają poprostu grosz żebraczy, który zwie się pensyą, a mianowicie honoraryum w kwocie 10 zł. miesięcznie. Wdowy po funkcyonaryuszach, którzy sterali swoje lata na ołtarzu służby dla fundacyi, nie pobierają wcale płac emerytalnych. Rząd Polski zapomniał z jednej strony o ciążących na nim obowiązkach, a z drugiej strony o istnieniu wogóle instytucyi, która bądź co bądź posiadała duży, a dziś jeszcze posiada pewien majątek w kwocie przeszło 50,000 dolarów, a pozatem instytucyi która ma za sobą tradycyę i ma pewne przeznaczenie. Nam chodzi i o los fundacyi i o to, aby Rząd Polski przypomniał sobie swój obowiązek, który na nim ciąży, a który w danym wypadku może być tylko połączony z nabywaniem praw.

Z tego też powodu Komisya Spraw Zagranicznych poleciła mi, po wygłoszeniu przezemnie referatu w imieniu Koła Żydowskiego, aby przyjść przed Sejm z odpowiednim wnioskiem. Dotychczas Rząd Polski tylko to czynił w tej całej sprawie, że do kuratoryum wysłał swego delegata, obecnie mieszkającego w Warszawie i z życzliwością widocznie przyjął też wiadomość o zmianie pewnych osób w kuratoryum, do którego wstąpili pewni obywatele Żydzi z Polski (Głos: Nie było żadnego posiedzenia!)

Owszem odbyło się na skutek tego jednak, że centrala kuratoryum razem z całym majątkiem mieści się jeszcze w Wiedniu, posiedzenia kuratoryum odbyły się wprawdzie 2 razy w Warszawie, ale wyjazdy panów kuratorów mieszkających jeszcze w Wiedniu razem z generalnym sekretarzem tamże zamieszkałym, do Warszawy pochłaniają tak znaczne wydatki, że wobec tych żebraczych płac, jakie pobierają funkcyonaryusze, wygląda to formalnie na prowokacyę. Tak samo mało liczą się z tym systemem oszczędnościowym płace, które są przeznaczone dla kuratorów i dla generalnego sekretarza, mieszkającego w Wiedniu, jak nie mniej dla inspektorów, których — rzecz charakterystyczna — jest aż 3-ch na 5 szkół czynnych.

Przy końcu zgłaszam wnioski następujące:

Sejm wzywa Rząd, aby

1) w terminie trzymiesięcznym przeprowadził w myśl art. 266 Traktatu Pokoju w St. Germain przeniesienie fundacyi barona Hirscha i funduszu pensyjnego bar. Klary Hirschowej do Polski oraz zrealizował układ, zawarty z Rumunią co do rozdziału majątku fundacyi; (stwierdzam, że taki układ z Rumunią został już zawarty, ale nie został dotychczas zrealizowany między rządem polskim a rumuńskim),

2) zarządził wstrzymanie wszelkich czynności mogących spowodować naruszenie substancyi majątku,

3) w międzyczasie, to jest do chwili przeniesienia fundacyi do Polski, poczynił zarządzenia przygotowawcze potrzebne do uruchomienia fundacyi w kraju.

* * *

Wnioski referenta zostały, jak już donieśliśmy, przyjęte a tem samem skończył się etap żmudnych wysiłków Koła żyd. w tej sprawie.

Ofiary na odbudowę Erec Izrael

Strauss daruje Bibliotece narodowej 5.000 dzieł i 5.000 dolarów.

Oskar Strauss, b. sekretarz stanu w ministerstwie w Stanach Zjednoczonych i ambasador amerykański w Konstantynopolu doniósł telegraficznie prof. Weizmanowi, iż postanowił ofiarować hebrajskiemu uniwersytetowi w Jerozolimie swą całą 5000 dzieł liczącą bibliotekę. Połowę biblioteki prześle p. Strauss natychmiast do Jerozolimy, drugą połowę przekaże w testamencie uniwersytetowi jerozolimskiemu. Oskar Strauss ofiarował równocześnie 5000 dolarów na rzecz uniwersytetu.

Wpływy „Keren Hajessod" w lutym

44.000 funtów szterlingów.

Londyn. (ŻAT) Główne biuro „Keren Hajessod" w Londynie komunikuje ŻAT-cznej, iż suma wpływów „Keren Hajessod" w miesiącu lutym wynosiła około 44,000 funtów szterlingów. Pierwsze miejsce zajmują, jak dotąd St. Zjednoczone, które opodatkowały się na ogólną sumę 23.614 funtów. Z tej sumy wyznaczonych zostało 4,570 funt. na Uniwersytet Hebrajski w Jerozolimie. Na drugiem miejscu znajduje się Rumunia, która dała 4,715 funtów, następnie Polska — 4,031 f. Niemcy — 3486 f., Afryka Południowa 2102 f., Anglia — 1524, a Czechosłowacya — 1,028 funtów.

Po raz pierwszy w lutym opodatkowały się na rzecz „Keren Hajessod" dwa nowe kraje Egipt ofiarował 771 f. i Kenga—Colony w Ugandzie 125 f.

50.000 dolarów na hebrajskie seminaryum nauczycielskie w Jerozolimie.

Chicago. (ŻAT.) Znany milioner i filantrop amerykański p. Juliusz Rosenwald wyasygnował 50.000 dolarów na budowę gmachu dla hebrajskiego seminaryum nauczycielskiego w Jerozolimie.

P. Rosenwald zasłynął w swoim czasie wielkiemi swemi darami pieniężnemi na cele oświatowo-kulturalne. Szczególnie wielkie zasługi położył Juliusz Rosenwald na polu szerzenia oświaty wśród murzynów amerykańskich.

Wzrost wpływów Ż. F. N.

Wpływy Ż. F. N. wynoszą za miesiąc luty 22.598 funtów angielskich. Wzrost wpływów w roku bieżącym jest szczególnie znaczny w porównaniu z tymsamym czasem roku ubiegłego. W październiku 1923 roku wynosiły wpływy 7.698 funtów, a w tym samym miesiącu 1924 roku wynosiły wpływy 9.080 f. W listopadzie 1923 r. zebrano 8.845 f., a w roku 1924 17.724 f. W grudniu 1923 r. wynosiły wpływy 6.798 f., w 1924 r. — 20.266 f., w styczniu 1924 r. — 10.014, w 1925 r. 17.281 f., w lutym 1924 r. 14.025, w 1925 — 22.598.

W ten sposób wpływy Ż. F. N. wynosiły w przeciągu pięciu miesięcy 5.685 (październik 1924, luty 1925) 86.338 f. wobec 47.422 f. itd. w tymsamym okresie roku ubiegłego. Znaczy to, że dochody w pierwszych pięciu miesiącach br. były znaczniejsze niż wpływy funduszu narodowego w przeciągu roku 1918. Od czasu, gdy centrala Ż. F. N. została przeniesiona do Jerozolimy, to znaczy od października 1923 r. zebrała centrala 368.154 f. t. zn. więcej, niż jedna trzecia wszystkich wpływów Ż. F. N. od czasu stworzenia w roku 1902.

Uroczystości z okazyi otwarcia Uniwersytetu Hebrajskiego we Wiedniu

Wiedeń. Żydowscy akademicy we Wiedniu postanowili z okazyi otwarcia uniwersytetu hebrajskiego w Jerozolimie urządzić wielką akademię. W tym celu wybrano komitet honorowy, w skład którego weszły najwybitniejsze osobistości żydostwa wiedeńskiego. Poseł brytyjski we Wiedniu sir Ackers Douglas przyrzekł udział w pracach komitetu. Na akademii wygłosi uroczyste przemówienie prof. uniwersytetu dr. Ehrman.

Wyjazd 200 emigrantów do Palestyny

We środę wieczór wyjechało z Warszawy przez Konstancyę do Palestyny 200 imigrantów. Pozatem wyjechała znaczna ilość ostatniej grupy turystów, zdążających na otwarcie uniwersytetu hebrajskiego.

Proces polityczny przeciw posł. Łańcuckiemu w Przemyślu

Korespondencya własna.

Przemyśl. 20 marca. Dziś rozpoczął się przed Trybunałem przysięgłych tutejszego sądu okr. karnego rozprawa karna przeciw posłowi Stanisławowi Łańcuckiemu, który odpowiadać będzie za zbrodnię zdrady głównej z §§ 58 i 59 u. k. popełnioną przez nawoływanie na publicznem zgromadzeniu do gwałtownej zmiany formy rządu oraz do wywołania wojny domowej wewnątrz państwa.

W dniu 11 listopada 1923 roku zwołała PPS. do „Domu Robotniczego" w Przemyślu zgromadzenie celem omówienia kwestyi jak należy sie zachować wobec łamistrejków z czasu generalnego strejku w dniu 6 listopada tego roku, który w konsekwencyi wywołał znane zajścia w Krakowie, Borysławiu i Tarnowie. Na zgromadzeniu tem zabrał też głos poseł Łańcucki, w którem m. i. oświadczył, że przyjechał do Przemyśla, by robotnikom wytłómaczyć ówczesne położenie gospodarcze i zastanowić się jak należy prowadzić walkę z ówczesnym rządem b. Chjeno-Piasta. W szczególności nazwał ówczesny rząd b. premiera Witosa „rządem złodziei i paskarzy", którzy utrzymując stosunki z Żydami gubią Polskę. Zdaniem jego Polska powstanie dopiero wówczas gdy robotnicy i chłopi obejmą rządy, gdyż tylko oni mogą Ją uratować. W końcu zachwalając stosunki panujące w Rosyi sowieckiej wezwał do stoczenia z bronią w ręku walki z ówczesnym rządem i do łączenia się pod sztandar komunistyczny. Mowca zakończył okrzykami apoteozującymi rewolucyę i komunizm.

Na skutek tego przemówienia Prokuratura Sądu przemyskiego zażądała od Sejmu wydanie posła Łańcuckiego, który w Sejmie należy do fracyi posłów komunistycznych, składającej się z dwóch posłów Polaków i czterech posłów Ukraińców. W dniu 18 grudnia u. r. Sejm udzielił zgody na wdrożenie postępowania karnego przeciw posłowi Łańcuckiemu który też w tym dniu został uwięziony i odstawiony do aresztów policyjnych w Warszawie a stąd do sądowego więzienia śledczego w Przemyślu, w którem do tej pory przebywa.

NA MARGINESIE.

Krzywda moralna

Cyrkularz ministeryalny grożący związkom kupieckim zamknięciem na wypadek dalszego prowadzenia polityki „antypodatkowej" przez zgłaszanie skarg na „rzekomo" nieprawidłowe pobieranie podatków, nie powinien naprawdę nikogo oburzać ani wyprowadzać z równowagi.

Irytacya kupców byłaby tylko wtedy uzasadnioną, gdyby rekursy i zażalenia odnosiły jakikolwiek skutek. Odebranie możności rekurowania oznaczałoby w takim razie pewną krzywdę.

Ale skoro rekursy i tak przeważnie nic nie pomagały, to skasowanie rekursów chyba nikomu nic nie szkodzi.

Przeciwnie — zaoszczędzi ono niepotrzebnych kosztów i wydatków na podania i stemple. Z tego punktu widzenia jest ono nawet pożyteczne dla szerokich warstw handlowych.

O ile jednak już koniecznie zechcemy dopatrzeć się w cyrkularzu ministeryalnym o zakazie wnoszenia zażaleń jakiejś krzywdy, to krzywda ta byłaby tylko natury czysto moralnej.

Człowiek, który wnosił zażalenie lub rekurs, żył przez parę miesięcy n a d z i e j ą, iż władza podatkowa zniży mu wymiar.

Była to nadzieja złudna, nie warta nawet funta kłaków, ale mimo wszystko — nadzieja.

W czasach ciężkich, w czasach zwątpienia i grożącego codziennie bankructwa, nadzieja krzepi ducha i utrzymuje na siłach.

Teraz odebrano wielkiej masie kupców handlarzy i rzemieślników i tę — nadzieję — zaprawdę ostatnią.

Dotychczas płaciliśmy podatki, mając chociażby tę satysfakcyę, iż wolno nam było przytem zgrzytać — w rekursach — zębami.

Teraz będziemy musieli — całkiem dosłownie — ihnen zahlen und Maul halten... **Pepin.**

Czyżby aż tak daleko zaszło?

„Kurjer Polski" donosi pod tytułem „Dziwne obyczaje":

Sen. Kalinowski (ZPSL), który na jednem z posiedzeń komisyi senackiej wystąpił z mową w obronie ludności żydowskiej, ma podobno stanąć przed sądem marszałkowskim, oskarżony przez pewne koła senackie o obrazę polskości.

Ze sportu

Mimo bardzo niepewnej aury i dość złego stanu boisk, skutkiem ostatnich opadów tydzień bieżący zapowiada się bardzo interesująco.

MAKKABI spotyka się po raz pierwszy w b. sezonie z lokalną pierwszoklasową drużyną Wawelem. Zawody są zarazem oficyalnem rozpoczęciem sezonu wiosennego przez niebieskich. Wawel ma już w roku b. sporą ilość zawodów poza sobą a bardzo ładne wyniki uzyskane przez niego w spotkaniach w Katowicach i we Lwowie świadczą o sile tegoż. Stojąc pod treningiem Wiśniewskiego poczynił Wawel w bardzo krótkim czasie znaczne postępy i zalicza się obecnie do silnych drużyn polskich. Charakterystyczną cechą Wawelu jest przebojowość i silna defenzywa. Makkabi występuje do zawodów w tyłach w komplecie, w ataku jeszcze dwaj rezerwowi. Zawody te, które odbędą się w sobotę o godz. 4 popoł. na boisku Makkabi budzą zrozumiałe zainteresowanie, gdyż będą niejako probierzem stanowiska Makkabi w klasie A. Wawel idzie do zawodów z większemi szansami już choćby z powodu większego treningu.

CRACOVIA gości mistrza okręgu warszawskiego, Polonię. Mistrz Warszawy rozpoczął swój sezon wiosenny takimi wielkimi sukcesami, iż trudno wprost uwierzyć w tak wielkie postępy w ciągu zimowej przerwy. Wysoko cyfrowe wyniki z Warszawianką 10:0, z Turystami z Łodzi 5:1, są dowodem dobrego ataku jakoteż wyrównanej linii defenzywy. Ostatnie spotkanie obu drużyn w Warszawie przyniosło po raz pierwszy Polonii wygraną 4:1. Obecnie Cracovia będzie dążyła za wszelką cenę do zmazania tej klęski i wykazania wyższości nad Polonią. Polonia przygotowuje się również specyalnie do pow. zawodów chcąc utrzymać swą markę i poprawić opinię w Krakowie. Wobec dobrej formy obu drużyn zawody będą zapewne bardzo interesujące i niepewne co do wyniku. Jutrzenka gra z drugoklasową Uranią która okazała się w zawodach z Makkabi przeciwnikiem nie do lekceważenia. Jutrzenka wystąpi do zawodów tych w składzie osłabionym z powodu niedyspozycyi dwu graczy z defenzywy. W niedzielę przedpoł. grają na boisku Makkabi zawody mistrz. Krakowianka—Zwierzyniecki. Po tych zawodach spotykają się rezerwy Makkabi i Wawelu. Oba spotkania będą bardzo zajmujące, gdyż w drużynach tych znajduje się wielu obiecujących graczy.

* * *

Podobnie jak i u nas cierpi i zagranicą sport z powodu zmiennej pogody. Wiele spotkań fotbalowych musiano odwołać a i te, które się odbyły stały, z powodu śnieżycy i wiatrów na nizkim poziomie.

CZECHY. Na pierwszy plan wysuwają się tu zawody D. F. C. z węgierskim mistrzem M. T. K. 4:4 (1:3). Zawody te, które miały być atrakcyą sezonu po zawarciu przymierza piłkarskiego węgiersko-czeskiego, nie ziściły oczekiwań ani wymagań świata sportowego. Skutkiem bowiem złych stosunków atmosferycznych gra nie stała na normalnej wyżynie, a szczególnie w pierwszej połowie dał się we znaki wiatr, który umożliwił Węgrom uzyskanie stosunku 3:1. Po pauzie inicyatywa przechodzi w ręce D. F. C., który też uzyskuje wyrównanie, a nawet prowadzenie. Dopiero pod koniec gry wyrównują znowu Węgrzy z karnego, niesłusznie przyznanego im przez nieszczególnie w tym dniu sędziującego międzynarodowego sędziego Heritesa.

Slavia bije wysoko Nuselsky 8:0 (2:0), Sparta zaś z trudem pokonuje amatorską drużynę pragską Rapid 3:0. Viktorja Žižkov gościła zagrzebski Hask i pokonała go 2:0. Sportbrüder—Viktorja Nusle 0:2 Sturm—Hagibor 2:1.

W Cieplicach grał nierozegranie miejscowy F. K. z Unionem z Pragi 2:2.

W Pilznie Viktorja—Rokycen 5:4, Union—Sparta 7:1.

W Bernie D. S. V.—Makkabi 5:1, Mor. Slavia—Vrsovice 3:2, Zidenice—Prostejov 6:3.

W Mor. Ostrawie S. K.—Cieszyn 2:2, Mośé—Delnicka Unia 5:2.

Opawa. D. S. V.—Oderberg 4:3.

Preszburg. Ligotti—U. T. K. 0:1, Bratislava—Györi 6:1.

AUSTRYA. Z powodu wielkiej śnieżycy doszły do skutku zaledwie dwa mistrzostwa. Reszta zawodów odpadła. Senzacyjnie brzmi tu wynik **Waca z Rudolfshüglem 7:1 (3:0).** Wac staje się obecnie jedną z najgroźniejszych drużyn wied. Amatorzy uzyskuje nierozegrany wynik z Vienną 1:1.

NIEMCY. Stuttgard Kickers—Nürnberg 1:1. Drezno Guts Muts—Spv. Riosa 7:0. Lipsk. V. f. B.—Falkenstein 16:0.

SZWAJCARYA. Joung Fellows—Blue Stars 3:1, Zürich—Wintertur 4:1. Nordstern—Joung Boys 2:1, Servetto—Sports Losanna 1:0.

JUGOSŁAWIA. Gradjański—Sparta 8:0. Concordia—Zelezniejci 1:1, Typographia—Viktorja 4:3.

MILION DOLARÓW jest nagrodą w walce bokserskiej, między Dempseyem a murzynem Willsem. Nawet w razie przegranej otrzymuje w myśl umowy Dempsey 750 tysięcy dolarów.

DO BIEGUNA PÓŁNOCNEGO wyruszają w w najbliższym czasie trzy ekspedycye. Pierwszą ekspedycyą kieruje Amundsen, drugą angielską Algeirson a trzecią francuską Payr. Największe szanse ma Amundsen, który już jest gotów do podróży, i prawdopodobnie uprzedzi swych konkurentów, jak to uczynił z biegunem połud.

ANGIELSKI ZWIĄZEK SĘDZIÓW wystąpił z wnioskiem na skreślenie i nieprzyjmowanie sędziów noszących okulary. Również przeciw sędziom palącym wydane zostaną specyalne przepisy. A u nas przez sędziów niewidzących przegrywają kluby matche. Możeby związek podjął ten racjonalny wniosek?!

SPORTTAGBLATT wiedeński występuje w bardzo ostrej formie przeciw polskiemu związkowi piłki nożnej z powodu niezgłoszenia w skład międzynarodowej listy sędziów najlepszego sędziego Rosenfelda i dopatruje się w tem specyalnych machinacyi. Czy nie słusznie? P. Z. P. N. nie powinien dopuszczać do tego rodzaju enuncyacyi, które podkopują jego autorytet.

SZWAJCARYA gra 22 z Austryą we Wiedniu a 25 z Węgrami w Budapeszcie.

WĘGRZY grają w czerwcu w Sofii i Konstantynopolu.

KURYER SPORTOWY.

PRASA SPORTOWA wzbogaciła się o nowe pismo tygodniowe „Kuryer Sportowy". Zewnętrzna szata pisma jakoteż wykonanie zdjęć stoją na bardzo wysokim poziomie i przewyższają wszelkie dotychczasowe wydawnictwa. Również i część redakcyjna stoi na europejskiej wyżynie. Pierwszorzędny dobór zagranicznych pracowników jak Dr. Willy Meisl (Wiedeń), Dopp (Berlin), Raudnitz (Czechy) jak i krajowych Dr. Lustgarten, Dr. Wojakowski Dr. Mielech i Zabielski dają gwarancyę należytego kierunku pisma. Razi jeszcze przeładowanie pisma treścią i zdjęciami zagranicznemi, przy minimalnem uwzględnieniu stosunków krajowych. Nowemu pismu życzymy powodzenia.

Nowy plan uregulowania sprawy samorządu w Krakowie

Rada miejska z nominacyi.

Warszawa. 20. 3 Sin. Jak się dowiaduję, pojawił się nowy projekt uregulowania sprawy samorządu w Krakowie. Projekt ten polega na tem, iż rząd miałby na podstawie rozporządzenia Polskiej Komisyi Likwidacyjnej zamianować całą Radę miejską w Krakowie.

Prezydyum Wydziału samorządowego dla Małopolski w osobach senatora Kędziora i Białego już się bliżej projektem tym zainteresowało i odbyły się nawet nie obowiązujące konferencye z przedstawicielami stronnictw krakowskich.

Kluczem do rozdziału mandatów miałby być w grubszych zarysach stosunek głosów uzyskanych przez poszczególne stronnictwa przy ostatnich wyborach do Sejmu.

Senator Kędzior miał jeszcze wczoraj w sprawie tej wyjechać do Krakowa, podróż ta jednak nastąpi prawdopodobnie w przeciągu najbliższego tygodnia.

KRONIKA.

Kraków, 21 marca

Uroczysta Akademia ku czci Uniwersytetu Hebrajskiego

Uroczysta Akademia ku czci otwarcia uniwersytetu hebrajskiego odbyć się ma staraniem Towarzystwa Przyjaciół uniwersytetu hebrajskiego w dniu 4 lub 5 kwietnia w sali Starego Teatru.

Jak się dowiadujemy, urządza również „Tarbuth" w Krakowie uroczystą akademię hebrajską z okazyi otwarcia U. H. w Jerozolimie.

Przyjazd ministra Janickiego do Krakowa

W ostatnich dniach bieżącego miesiąca przyjedzie do Krakowa minister rolnictwa i dóbr państw. p. Janicki w towarzystwie dyrektorów departamentów. Minister odbędzie konferencyę z przedstawicielami rolnictwa celem wysłuchania postulatów sfer rolniczych oraz ustalenia jakiejś rządowej pomocy dla ludności wiejskiej, dotkniętej klęskami elementarnemi.

Odczyt dr. M. Kanfera w Rzeszowie

Rzeszów!! W niedzielę dnia 22 marca br. wygłosi red. dr M. Kanfer odczyt: Droga do żydowskiego eposu.

Odczyt ten poświęcony twórczości najwybitniejszych pisarzy współczesnej żydowskiej literatury a mianowicie Szaloma Asza, H. D. Nomberga, I. M. Weissenberga i L. Segalowicza, obejmuje więc całą epokę po Perecu.

Przyczyna pożaru hangaru na lotnisku

Śledztwo wojskowe w sprawie pożaru hangaru z 5 samolotami na lotnisku w Rakowicach posunęło się o tyle naprzód, że aresztowany szeregowiec Krawczyński przyznał się do manipulowania lampką acetylenową w warsztacie hangaru. Krawczyński podał, że przy lutowaniu części naczynia kuchennego powstał nagle silny płomień. Niewątpliwie zajęły się wtedy części drewniane warsztatu i spowodowały pożar całego hangaru.

Egzamin przodowników policyi

Wczoraj odbyło się uroczyste zakończenie 3-miesięcznego kursu przodowników policyi przy okr. komendzie policyi w Krakowie. Kompania kursistów udała się do koszar przy ul. Siemiradzkiego, gdzie odbył się egzamin przed komisyą. W skład komisyi weszli: delegat głównej komendy policyi z Warszawy insp. Ludwikowski, okr. komendant policyi krakowskiej insp. Pilch, przedstawiciel wymiaru sprawiedliwości prok. Sozański, naczelnik Oddziału bezpieczeństwa publ. wojew. krak. radca Skarbek i dyr. policyi dr Styczeń. Egzamin wykazał dobre przygotowanie kursistów i dokładne obznajomienie się z przedmiotami. Absolwenci kursu wzmocnią kadry policyjne w m. Krakowie i 10 powiatach województwa.

— **OSTRZEŻENIE.** P. Rabin Kornitzer prosi nas o ostrzeżenie publiczności przed dwiema paniami, z których jedna podaje się fałszywie jako żona rabina Kornitzera i pod tym pretekstem wyłudza pieniądze w zbiórkach po domach na cele dobroczynne.

— **W AKADEMII KU CZCI KOMENDANTA PIŁSUDSKIEGO** przyjęli współudział: pp. art dram Barwińska, Buczyńska i Białkowski, oraz art. operowa p. Jaworzyńska, akompaniament prof. Lipski. Ponadto orkiestra 20 pp. i chór „Lutni robotniczej". Bilety na Akademię, która się odbędzie w sali Starego Teatru wcześniej do nabycia w księgarni Gebethnera i Wolffa w rynku głównym. Na przedstawieniu w teatrze im. J. Słowackiego przemówi p. Leon Patyna, reprezentant Związku nauczycielstwa szkół powszechnych. Przedstawienie rozpocznie się o g. 3 pop. Zaproszenia imienne na Wieczornicę Legionów w sali Tow. Technicznego wydaje sekretaryat Związku Legionistów.

— **WAŻNE DLA INWALIDÓW.** Związek żyd. inwalidów, wdów i sierót w Krakowie otrzymał z krak. DOK. zawiadomienie iż Min. S. Wojsk. zezwoliło w częściowej zmianie rozp. Ministerstwa Spraw. Wojskowych l. 2385/24, III. sup. inw. z dnia 3. III 24: 1) na przyznawanie przez DOK. w porozumieniu z Województwem Wydział Pracy i Opieki Społecznej inwalidom wojen. jednorazowych bezzwrotnych zapomóg z funduszów pozabudżetowych, na cele opieki społecznej nad inwalidami do 15 zł piętvnaście złotych, bez akceptu MSWojsk. 2) na przyznawanie powyższych zapomóg do tej samej wysokości w porozumieniu z Województwem Wydział Pracy i Opieki Społecznej, także wdowom i sierotom wojennym uprawnionym do zaopatrzenia na zasadzie ustawy z dnia 18. III. 21 r. Dz. U. Rz. Posp. Pol. Nr. 32/21, poz. 195 w tych mianowicie wypadkach, w których rozp. MSWojsk. l. 15860/22 III. Su Inw.. przewiduje udzielenie bezpowrotnych zapomóg inwalidom wojennym.

— **ŻYDOWSKIE TOW. SZKOŁY ŚREDNIEJ I LUDOWEJ** zawiadamia, że w niedzielę 29. III. o g. 5 popoł. odbędzie się w budynku szkolnym dalszy ciąg Walnego Zgromadzenia. W braku kompletu Walne Zgromadzenie rozpocznie się o g. 6.

— **ZAKŁAD PENSYJNY KOMUNIKUJE:** Ubezpieczeni z Zakładzie członkowie, oraz emeryci pragnący korzystać dla siebie, względnie swoich rodzin z miejsc ulgowych w domach własnych Zakładu w Zakopanem (Warszawianka, Konstantynówka i Mazowsze) i w Truskawcu (Grażyna) — oraz z uzyskanych przez Zakład w br zniżek dla swoich członków w Zakładzie zdrojowym Żegiestów otrzymać mogą szczegółowe warunki za pisemnem zgłoszeniem się w Biurach Zakładu we Lwowie (Piekarska 1/A), Krakowie (Gertrudy 2) i Bielsku (Zielona 2).

— **NA WCZORAJSZYM TARGU** sprzedawano: Mleko zbierane 1 litr 20—25 gr niezbierane 30—35 gr, śmietana słodka 50—60 gr, kwaśna 1.60—2 zł, masło 1 kg 5.30—5.20 zł, ser 1—1.20 zł, jaja kopa 5.40—5.80, sztuka 9—10 gr, kury szt. 4—7 zł, kaczki żywe 5—7 zł, bite 4—6 zł, gęsi żywe 6—12 zł, bite 5—10 zł indyki 14—18 zł, indyczki 10—14 zł, ziemniaki kg 13—14 gr, buraki 14—16 gr, marchew 24—26 gr, cebula 55—65 gr, czosnek 2.50—3 zł, karpiele szt. 4—8 gr, kalarepa 5—20 gr, szpinak 1 kg. 60—1 zł, sałata szt. 60—80 gr, rzodkiewka wiązeczka 80—1 zł kalafiory szt. 1.20—2.50 zł, jabłka kraj. 1 kg 1.20—1.50 zł, stoł. zagr. 1.40—2 zł, gruszki kraj. 1.40—2 zł, pomarańcza szt. 15—30 gr, cytryna 5—8 gr.

— **ZWINIĘCIE FILII BIURA MELDUNKOWEGO.** Z dniem 1 kwietnia 1925, zwiniętą zostaje Filia Biura meldunkowego Dyrekcyi Policyi przy V. Kom. PP. w Krakowie. Mieszkańcy dzielnic 9, 21, i 22, są obowiązani od powyższego dnia uskuteczniać wszelkie zgłoszenia dotyczące przepisów meldunkowych wprost w biurze meldunkowem Dyrekcyi Policyi przy ul. Zacisze l. 5.

— **KRADZIEŻ KORALI Z OBRAZU KOŚCIELNEGO.** Wczoraj odbyła się w sądzie okr. karnym w Krakowie przed sędzią drem Stuberem rozprawa przeciw Wojciechowi Dudzie (lat 23) bez zajęcia, oskarżonemu o kradzież wotów z cudownego obrazu Matki Boskiej w kościele OO. Karmelitów na Piasku. Kradzież popełniona została w grudniu ub. r., a zauważył ją przeor zakonu w wieczornych godzinach, obchodząc kościół. Wedle spisu inwentarzowego sprawca skradł z obrazu Matki Boskiej złoty łańcuszek damski, złotą branzoletkę z brylantami, sznur bursztynów sznur pereł, 10 nitek grubych korali, złoty naszyjnik dziecinny, sznur granatów i mały złoty łańcuszek. W czasie dochodzeń znaleziono u jednej z podejrzanych kobiet dwa sznurki korali, które jak zeznała, otrzymała w podarunku od Dudy. Ponieważ przeor zakonu OO. Karmelitów ks. Walczak rozpoznał, że korale te pochodzą z cudownego obrazu, przeto Dudę aresztowano.

Na wczorajszej rozprawie oskarżony wyparł się kradzieży i twierdził, że korale wziął swej matce i wręczył je znajomej kobiecie. Matka Dudy zeznała zgodnie z oświadczeniem syna, a nadto podała, że korale które syn jej zabrał, przewlókł dla niepoznaki na inne nitki. Z powodu braku dostatecznych dowodów winy i sprzecznych zeznań świadków sędzia wydał wyrok uwalniający Dudę od winy i kary.. Oskarżał prok. Golik.

— **GRASOWANIE KIESZONKOWCÓW.** Aresztowano Franciszka Baratowicza z Krakowa za kradzież kieszonkową 67 zł na ulicy Janinie Nowak. Pieniądze odebrano.

— **OKRADZIONA PASAŻERKA.** Antoninie Poładecznik skradziono podczas snu w poczekalni II kl. na tut. dworcu osob. walizę skórzaną z 1 parą bielizny, kaftanikiem i ręcznikiem, ogólnej wartości 50 zł.

— **ZABITY STRZAŁEM Z KARABINU PRZEZ OKNO.** Pow. Komenda PP. w Brzesku zawiadomiła telefonicznie policyę krakowską, iż w nocy z 19/20 bm. nieznany sprawca strzelił z karabinu „Werndla" przez okno do Piotra Płanety gospodarza, bawiącego chwilowo w domu sąsiada Marcina Stusarskiego w Woli Dębińskiej, kładąc go trupem na miejscu. Energiczne dochodzenia w toku, powodów morderstwa na razie nie ustalono.

— SEKCYI MUZYCZNEJ „MAKKABI“, za chętne, bezinteresowne współdziałanie, a tem samem za przyczynienie się do uświetnienia Zabaw dla dzieci, wyraża serdeczne podziękowanie

Komitet Żyd. Funduszu Narodowego w Krakowie.

— **ŻYWY DZIENNIK.** W sobotę, dnia 21 marca w lokalu Merkazu (Krakowska 41) ukaże się 1-szy Nr. „Żywego dziennika“. — Udział biorą: dr J. Szalman, dr Seiden, B. Lerchenfeld i M. Margulies. Początek o godz. 8-ej wieczór. — Wstęp dla wszystkich.

MERKAZ-HACEIRIM (Krakowska 41). W niedzielę, dnia 22 marca 1925 r. odbędzie się Walne Zgromadzenie. Początek punktualnie o godzinie 6-tej wieczór. Uprasza się wszystkich członków i seniorów o przybycie.

— **KLUB „TEL—AWIW“** zawiadamia, iż dziś w sobotę dnia 21 bm. o godz. 7'30 wiecz. odbędzie się odczyt rabina p. dra Schmelkesa na temat „Życie i wychowanie w świetle żydostwa“.

— **WIELKA REDUTA** dnia 28 marca 1925 w sali Sokolskiej na rzecz żyd. inwalidów, wdów i sierót wojenn. będzie obfitowała w liczne niespodzianki. Komitet przygotowuje loteryę fantową, konkursy i wybór królowej karnawału. — Posiedzenie komitetu balowego w poniedziałek, 23 bm. o godz. 6 wieczorem, sala „Solidarności“, ul. Zielona 10, II. p.

— **KONCERT ŻYWEGO SŁOWA**, najznakomitszego poety żydowskiego M. Brodersona z Warszawy wzbudził wielkie zainteresowanie. Odbędzie się w sali kahalu w niedzielę, 22 marca o godz. 7'30 wieczór. 560

— **DNIA 22 MARCA** odbędzie się w sali Starego Teatru dancing popołudniowy sekcyi tenisowej „Jutrzenki“. Początek o g. 3'30, koniec o g. 7-ej. 651

— **KROKI PRZYGOTOWAWCZE** do zabawy wiosennej dla dorosłej młodzieży, która odbędzie się 28 marca w sali Tow. rolniczego są na ukończeniu. Uczestników zabawy czeka cały szereg miłych niespodzianek.

— **III KONCERT „ECHA“** odbędzie się w sali Starego Teatru dnia 1 kwietnia br. Chór pod batutą Dyr. Bol. Walewskiego odśpiewa szereg pieśni, dotychczas w Krakowie niewykonywanych. W koncercie przyjął współudział wirtuoz-harfista Klicka, o którego nadzwyczajnej grze pisze amsterdamska „De Kunst“ z dnia 17 IV. 1915: „...nie jest dziwnem, że w przepełnionej sali zgotowano mu owacyę, gdyż Klicka jest nie tylko królem harfy, lecz królem wszystkich harfistów“. Przedsprzedaż biletów na ten koncert w księgarni WP. Krzyżanowskiego.

WYSZEDŁ Nr. 6 „SZTUK PIĘKNYCH“, na którego treść składają się artykuły A. Potockiego: „Władysław Ślewiński“; St. Świerza: „Edgar Degas“; M. Tretera: „Sztuka polska w opinii zagranicznej“ i kronika artystyczna. Zeszyt zawiera 4 rotograwiatury z obrazów W. Ślewińskiego i E. Degasa. Omówienie nastąpi w dniach najbliższych.

TEATR IM. J. SŁOWACKIEGO

Sobota: pop „Turoń“; wiecz „Don Juan“ (gość. wyst. J. Węgrzyna).

Niedziela: pop. „Szklana góra“, wiecz. „Don Juan“.

BAGATELA

Sobota: pop. „Żoneczka z Variete“ (ceny zniżone) wiecz. „Nasi najserdeczniejsi“.

Niedziela: pop. „Żoneczka z Variete“; wieczorem „Nasi najserdeczniejsi“.

TEATR OPERETKA „NOWOŚCI“

Sobota: „Cloclo“.

Niedziela: pop. „Cloclo“; wiecz. „Cloclo“.

REPERTUARY KIN KRAKOWSKICH

WARSZAWA: „Ślubowanie“. Obraz osnuty na tle tragedyi Anskiego „Dybuk“. W roli głównej wybitni artyści żydowscy.

UCIECHA: „Zalotny książę“. Dramat wystawowy w 8-miu aktach.

SZTUKA: „Świat i półświatek“. Dramat erotyczny w 8-miu aktach z R. Szyncel w roli gł.

REDUTA: „Pająki Paryża“. Ostatnia część. Odrębna całość, poprzedzona streszczeniem części I.

WANDA: „Dyktator dzikiego Zachodu“. Sensacyjny film z dzikich stron Ameryki południowej.

NOWOŚCI: „Sherlock Junior“. Komedya w 6 aktach z B. Keatonem i „Lekcya miłości“. Komedya z K. Talmedge w 6 aktach.

NADESŁANE.

Za rubrykę tę redakcya nie odpowiada.

Z KRAJU.

Nastroje w „Wyzwoleniu“

Korespondent łódzkiej „Republiki“ miał rozmowę z wybitnym członkiem „Wyzwolenia“. Z tego interesującego wywiadu przytaczamy następujący najcharakterystyczniejszy ustęp:

— Czy istnieje możliwość bloku lewicowego?

— W blok lewicowy w tej chwili nie wierzę.

— Dlaczego?

— Poprostu dlatego, że uniemożliwia go stanowisko zajmowane przez PPS. i NPR, które dla niezrozumiałych względów tworzą obecnie nienaturalny blok z endecyą. Dwa te krańcowo ze sobą sprzeczne odłamy jednoczą się w popieraniu gabinetu Grabskiego.

— Rozwiązanie sejmu?

— ...byłoby to najwłaściwszym sposobem wyjaśnienia obecnej sytuacyi — odpowiada poseł z „Wyzwolenia“. Istotą bowiem rządów demokratycznych jest rząd parlamentarny, do utworzenia którego sejm obecny nie jest zdolny.

— Czy możliwe jest opuszczenie przez lewicę sejmu?

— Niema jeszcze w tej sprawie ustalonej opinii. Cały bowiem szereg agumentów przemawia za i przeciw.

Pozatem muszę stwierdzić, że sprawa ta wogóle nie była jeszcze w kołach politycznych rozważana.

BUDOWA PORTU W GDYNI. W sprawie budowy portu w Gdyni dowiadujemy się, że w 1924 r. przekroczono zakres planowanych robót, a w roku bieżącym spodziewać się należy również nadwyżki wykonanych prac. Obecnie po ukończeniu elektrowni dyrekcya budowy przystąpiła do robót ziemnych, stanowiących pracę wstępną przy budowie doków. Doki te mieścić się będą w zachodniej części portu koło Oksywji.

ZMIANA PRZEPISÓW EMERYTALNYCH. W Min. Skarbu rozpatrywany jest projekt znowelizowania dotychczasowych przepisów zaopatrzenia emerytalnego pracowników państwowych oraz zawodowych wojskowych. Niezależnie od tego zarząd główny Stow. urzędników państw. poczynił również starania w kierunku zmiany tych przepisów, krzywdzących niektóre kategorye pracowników państwowych.

OCHRONA LASÓW. W Min. Rolnictwa rozpoczęły się obecnie obrady głównej komisyi ochrony lasów pod przewodnictwem głównego inspektora p. Żurkowskiego. Prace komisyi potrwają kilka dni.

PRZEGLĄD GOSPODARCZY

Ruch handlowy między Polską a Rosyą

250 000 TON RUDY ŻELAZNEJ Z ROSYI Dowiadujemy się, że przedstawiciele hut górnośląskich zakupili za pośrednictwem misyi handlowej przy ambasadzie sowieckiej w Warszawie 250 000 ton rudy żelaznej dla potrzeb metalurgicznego przemysłu Górnego Śląska. Jak nas informują, operacya ta wynosi od 500,000 do 1,000.000 funt szterl.

ZAKUPY SOWIECKIE. W związku z zakupami jakie dokonała sowiecka misya handlowa w Polsce dowiadujemy się, o dalszych tranzakcyach handlowych tej misyi. A mianowicie dowiadujemy się z miarodajnego źródła, że przemysłowcy cukrownicy zawarli tranzakcyę na 14 500 ton cukru po cenie 17.75 funt. ang. za tonnę. Warunki dostawy następujące; dostawa natychmiastowa; zapłata 50 proc. akredytywą i 50 proc. 6-cio miesięcznemi wekslami misyi handlowej sowieckiej w Warszawie plus 6 proc. za dyskonto w stosunku rocznym. Jednocześnie dowiadujemy się, że ta sama misya nabyła w Czechach 65,000 ton i w Niemczech 28,000 ton cukru.

Misya handlowa sowiecka pragnęła zakupić w Polsce jeszcze 50,000 ton cukru. Tranzakcya nie doszła do skutku ze względu na to, że Bank cukrowników zażądał podobno o 9 szylingów drożej od cen światowych. Zwyżka ta spowodowała, że cukier w wyżej wymienionej ilości zakupiony został w Niemczech.

POLSKA CENTRALĄ ZAKUPÓW DLA ROSYI

Z wiarygodnego źródła donoszą nam, że misya handlowa przy ambasadzie sowieckiej w Warszawie jest centralą zakupów dla Rosyi sowieckiej na całą Europę. Stan ten ma być niejako dowodem, że Polska mogłaby dostarczyć dla potrzeb Rosyi sowieckiej najwięcej towaru, gdyby miała na składzie, dostateczne ilości przedmiotów zapotrzebowań rosyjskich oraz gdyby przemysłowcy i instytucye handlowe polskie doszły do porozumienia, co do warunków dostawy i warunków płatniczych. Wszystkie tranzakcye z Rosyą sowiecką zawierane są franko stacya Zdołbunowo.

Akcye bankowe, handlowe i przem.

	Transakcye	
	20 III.	19 III.
Polski Bank Przem. I-VII	—	0·34
Bank Hipoteczny	0·58	—
Bank Małopolski	—	—
Ziemski Bank Kredyt.	—	—
Powszechny Bank Kred.	—	—
Bank Komercyalny I—IV	—	—
Bank Zw. Sp. Zarobkow.	—	11·50
Polskie Tow. Handl.	0·32 – 0·30	0·31
Handl. Sp. akc. „Impex“	—	—
„Pharma“ Mag. Jaworznicki“	—	—
Tow. han. Bracia Rolniccy	—	—
„Polski Glob“	0·28	—
Żegluga Polska	—	—
Zieleniewski I—IV	14·70 – 14·45	14·60—14·80
H. Cegielski, Poznań	0·58 – 0·57	0·56—0·59
Parowozy I—V	0·65 – 0·64	0·65
„Automotor“ fabr. samoch.	0·70	—
„[illegible]“ fabr. masz. roln.	—	—
Modrzejowskie Zakł. G. [illegible]	—	—
„Trzebinia“ zel.	0·59 – 0·58	0·56
Zakłady amunic. „Pocisk“	—	—
„Cerka“ fabryka cemen. [illegible]	—	—
Siersza[illegible]skie Zak. Gor. S. A.	4·50	4·50
„Tepege“ Tow. dla przem. gor.	1·60	1·50 – 1·55
Polska Nafta	0·56	0·58
„Pokucie“ Naft. Sp. akc.	0·24	—
„Ohos“ T. A.	—	—
„Strug“ Przem. drzewny [illegible]	0·65	—
„Tezet“ Towarz. zakł. bud.	—	—
Syndykat koszyk. Kraków	0·67	0·56
Fabr. przet. [illegible] w Trzebini	7·50	—
„Azet“ I—IV.	0·20	—
„[illegible]“	—	—
„[illegible]“ Przemysł spir. [illegible]	—	1·00
Fabr. cukru w Chodorowie	4·65 – 4·60	4·70—4·75
Cukrownia Chybie I.	—	—
A. Piasecki	1·75	—
Fabr. porcel. w Chmielowie	—	—
Elektr. w Sierszy I-IV	0·23	—
D. W. Niemojowski	—	—
Fabr. kapeluszy w Myślen.	— —	—

Giełda warszawska z dnia 20 b. m. (PAT) Ceny w złotych. Dolary Stanów Zjedn. tranz. 5·17 — Ruble złote — — — pożyczka złota 8·50 milionowa — — pożyczka dolarowa [illegible].50

Czeki. Belgia tranz. 26·26— Holandya tranz. 207·10 Londyn tranz. 24·75 Nowy Jork tranz. 5·17 — Paryż tranz. 26·88 Praga tranz. 15·40— Szwajcarya tranz. 99·9[illegible] Wiedeń tranz. 7·295 Włochy tranz. 21·07

Giełda warszawska z dnia 20 b. m. (PAT) Akcye. Ceny w złotych. Bank Małopolski Kraków — — Bank Przemysłowy Lwów 0·56 Bank Zw. Sp. Zar. Poznań 10·75 [illegible] 0·15— — — [illegible] 0·24— — [illegible] Warszawa 5·65 — — — Cegielski 0·50 — — [illegible] 1·90 Parowozy 0·67 — — — Zawiercie 18·7[illegible] Żegluga 0·25 Polska Nafta 0·66 Siła i Światło 0·45 — — Chmielów 0·85 Starachowice 2·25 — — — Pocisk 1·35— Zieleniewski 14·50 Żyrardów 11·00 Chodorów 465

Giełda wiedeńska z dnia 20 b. m. (PAT) Dewizy. Amsterdam 28540 Zagrzeb [illegible] Belgrad 1118 Berlin 16870 [illegible] 5089 Budapeszt [illegible]20 Bukareszt 355 Chrystyania 1085[illegible] Kopenhaga 12580 Londyn [illegible] Madryt 10000 Medyolan 2875 Nowy Jork 70850 Paryż [illegible] Praga 2109 Sofia [illegible] Sztokholm 19090 Warszawa 13010—13680 Zurych 13670 Dolary 70850 Belgijskie [illegible] bułgarskie 500 [illegible] 12750 marki niemieckie 16750 angielskie [illegible] francuskie 3670 holenderskie 2800 włoskie 2860 jugosłowiańskie 1114 norweskie 10700 polskie 13510—13640 [illegible] 500 szwedzkie 188[illegible] szwajcarskie 13600 hiszpańskie 9830 czeskie 2[illegible] węgierskie 9780 łotewskie [illegible]—.

Papiery lokacyjne. Austr. renta kor. 4·3 renta lutowa 4·6 losy tureckie 467 — Bodenkredit 211— austr. zakł. kred. 153 koleje austr. 205 [illegible] [illegible] 606 Alpiny 558 Zieleniewski 201 — Silesia — — Galicja 1250— — [illegible] — Bank Małopol. 4·5— Bank hipot. 5·1 Portland cement 515 — Nafta 150 — — Browar. [illegible]owskie 120 Tepege 22 1/2 —

Zurych 20. 3 PAT. Paryż 26,85, Londyn 24.79, Nowy Jork 5.187, Belgia 26 i jedna czwarta, Włochy 21.07 Hiszpania 73.85 Berlin 1.235, Wiedeń 73 i jedna czwarta, Sztokholm 139, Kopenhaga 93, Praga 15.40 Warszawa 100, Budapeszt 0.72. Tendencya spokojna.

Zgon lorda Curzona

Londyn, 20. 3. Pat. **Dziś o godzinie 5.35 rano zmarł lord Curzon.**

* * *

George Nataniel Curzon of Kedleston urodził się w r. 1859. Od r. 1885—6 był sekretarzem prywatnym lorda Saliburego, w r. 1886 został wybrany do Izby gmin. Od roku 1891—92 zajmował stanowisko podsekretarza stanu dla Indyj, zaś od r. 1895—98 podsekretarza stanu dla spraw zagranicznych. W r. 1898 został mianowany vicekrólem Indyj, piastował tą godność do r. 1905. W r. 1906 został powołany do tajnej Rady, a w r. 1919 objął kierownictwo angielskiej polityki zagranicznej.

Lond Curzon należał do najwybitniejszych polityków angielskich w ostatnich kilkudziesiątkach lat. W r. 1920 projektował lord Curzon zacieśnienie granic Polski na wschodzie do granic etnograficznych, do tak nazwanej linii Curzona.

Premier Baldwin o Curzonie

(Telefonem od naszego korespondenta)

Wiedeń. 20 3. (D) Z Londynu donoszą: Premier Baldwin wygłosił dziś gorące wspomnienie ku czci zmarłego lorda Curzona, w którym oświadczył, że Curzon był najwybitniejszym politykiem angielskim ostatniej epoki.

W poniedziałek odbędzie się uroczysta msza żałobna za lorda Curzona.

Głosy prasy francuskiej

(Telefonem od naszego korespondenta)

Wiedeń. 20 3. (D) Prasa francuska zaopatruje wiadomość o zgonie lorda Curzona uwagami stwierdzającymi, że aczkolwiek działalność polityczna zmarłego była doniosłą, to był on jednak największym wrogiem ententy.

Federacya naddunajska, czy połączenie Austryi z Niemcami?

(Telefonem od naszego korespondenta)

Wiedeń. 20 3. (D) Z Paryża donosi „Petit Parisienne“, że dr Benesz w rozmowach z Herriotem wskazał na konieczność, aby w Austryi przywrócone zostało normalne życie gospodarcze, a to przez gospodarczą federacyę między państwami naddunajskiemi. Federacya ta będzie także dobrym środkiem ku wzmocnieniu regionalnych traktatów gwarancyjnych.

W związku z tem należy postawić wiadomość z Mannheim, gdzie kandydat prawicy na prezydenta Rzeszy, Hellpacht oświadczył, że należy ponowić obecnie zabiegi połączenia Austryi z Rzeszą, aby nie dopuścić do utworzenia federacyi naddunajskiej.

Pod jakimi warunkami Niemcy wstąpią do Ligi narodów?

Londyn. 20 3. PAT. „Daily Telegr.“ dowiaduje się, że w rozpoczynających się rokowaniach między Niemcami a aliantami w kwestyi bezpieczeństwa ze strony niemieckiej postawiony będzie szereg warunków po wypełnieniu których godzą się oni wstąpić do Ligi narodów. Niemcy chcieliby mianowicie, ażeby ententa złożyła wiążące oświadczenie, iż zagłębie Ruhry i Nadrenia będą opróżnione w pewnym oznaczonym dniu. Najbliższym krokiem byłby następnie traktat w sprawie niemieckiej granicy zachodniej. Dalszym warunkiem zawarcia traktatów arbitrażowych z państwami wschodniemi i przekazanie Lidze narodów kontroli wojskowej.

Burzliwe sceny w pruskim Sejmie

(Telefonem od naszego korespondenta).

Berlin. 20 3. (D) W pruskim Londtagu przyszło dziś do burzliwych scen. Komisya Landtagu postanowiła wyznaczyć nowe wybory prezydenta ministrów na 31 marca, dwa dni po wyborach prezydenta Rzeszy.

Na plenarnem posiedzeniu Landtagu zaprotestowali niemieccy ludowcy i komuniści przeciwko temu. W czasie przemówienia posła niemiec. lud. dr Winklera doszło do niebywałych scen.

Premier Marks był zmuszony zjawić się w Landtagu, ażeby bronić stanowiska rządu w sprawie naznaczenia nowych wyborów. Niemieccy ludowcy grozili, iż zwrócą się do Trybunału admin. z oskarżeniem rządu obecnego, że w nieprawny sposób wykonuje władzę.

Do złożenia oświadczenia przez prezydenta Marksa nie doszło, bo niem. ludowi i komuniści zdekompletowali obrady przez usunięcie się z sali.

Straszne skutki cyklonu w St. Zjed.

Nowy Jork, 20. 3 PAT. United Press: Wedle ostatnich wiadomości zginęło z powodu cyklonu 1.700 ludzi, około 3 tys. jest ciężko rannych, a 20 tys. bez dachu nad głową. Siła niszcząca cyklonu, który na danym punkcie nie trwał dłużej jak 5 minut, tłómaczy się jego olbrzymią szybkością 400 klm na godzinę. Cyklon przebiegł pasem, którego szerokość największa dochodziła do 1.500 metrów, długość zaś 300 klm. W tym pasie zrównało się wszystko z ziemią.

Miejscowość Desota licząca 700 mieszkańców nie istnieje więcej; tylko jedna trzecia część ludności zdołała się uratować. Pod gruzami szkół znaleziono wiele zabitych dzieci. W Anapolis, gdzie cyklon się rozpoczął ocalały tylko trzy domy.

Proces pos. Łańcuckiego

(Telefonem od naszego korespondenta)

Przemyśl 20. 3 (Ch.) W uzupełnieniu poprzedniej wiadomości z procesu pos. Łańcuckiego (podajemy na str. 4-ej — red.) podaję następujące szczegóły: Komuniści rozlepili szereg odezw wzywających do uwolnienia pos. Łańcuckiego. Gmach sądu strzeżony jest przez silny oddział policyi, także wojsko znajduje się w pogotowiu. Na ręce sądu nadeszły podobno depesze z gratulacyami od posłów angielskich komunistów i podobno od niektórych liberalnych. O godz. 9-ej wprowadzają oskarżonego na salę. Trzyma on w ręce bukiet czerwonych goździków, otrzymany od żony. Prokurator wnosi ze względu na rozgłos jaki proces wywołał tajność rozprawy. Mimo sprzeciwu obrony sąd zarządził tajność rozprawy, dopuszczając tylko mężów zaufania.

W dniu dzisiejszym odpowiadał oskarżony na zadawane mu pytania. Wyrok spodziewany jest w poniedziałek.

Sprawa Steigera

(Telefonem od naszego korespondenta)

Lwów. 20 3. (Ch) Dziś został wypuszczony z więzienia za kaucyą 500 zł. szef biura detektywów Dwornicki, aresztowany razem z innymi obywatelami Lwowa pod zarzutem nakłaniania do fałszywych zeznań. Inni aresztowani pozostają nadal we więzieniu.

PRZEWODNIK HANDLOWY.

Nakładem Gal. Sp. Wydawn. Red. Nacz. Dr. Ign. Schwarzbart. Red. odp. Dawid Laser. Nowa Drukarnia Dziennikowa, Orzeszkowej